

Матеріали опитування кафедри кіно- і телемистецтва

Кафедра кіно- і телемистецтва, створена в 2012 році в Інституті журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, у своїй діяльності спирається на стандарти класичних університетів і традиції творчих освітніх закладів.

Як працювати ефективніше?

Така головна ідея опитувань, які регулярно проводить кафедра, залучаючи абітурієнтів, які зорієнтовані на наші освітні програми; студентів кафедри, які навчаються на різних курсах; випускників кафедри, які вже працюють на телебаченні, радіо, в кіно та концертній індустрії; професіоналів сфери медіа та мистецтв, які проводять майстер-класи, фахові екскурсії для студентів, консультують колег щодо актуальних практичних кейсів, дають поради з приводу корекції програм дисциплін та оновлення навчальних планів.

Пропонуємо короткий опис результатів опитувань, проведених у 2019-21 рр.

Запитання знайдете на головній сторінці сайту.

Долучайтеся, озивайтесь: вчимося і творимо разом!

АБИТУРИЄНТИ:

Абітурієнти відзначили у відповідях, які освітні програми їх цікавлять: більшість абітурієнтів орієнтувалися на ОП «Ведучий програм телебачення» (58 %), ОП «Сценарна майстерність та режисура кіно і телебачення» надають перевагу 17%, ОП «Кіно-, телеоператорство» - 15%, ОП «Звукорежисура» - 10%.

І ці дані підтвердила статистика заяв, поданих на проходження творчого конкурсу в 2019, 20 та 21 рр.: найбільше охочих подавалися саме на ОП «Ведучий програм телебачення», решта ОП кафедри привабили приблизно однакову кількість абітурієнтів.

На питання: «Чим привабило аудіовізуальне мистецтво та виробництво?», близько 80% відповідей стосувалися: «втілення мрії про роботу в кіно та телерадіомовленні, студії звукозапису, концертній сфері, власній студії». Майже порівну відповідей, по 7%, припало на запитання щодо того, що зазначену спеціальність «порадили друзі, родичі», що йдеться також «статусність професії» та «бажання зняти кіно і одержати Оскар». Щодо того, що абітурієнти обирали відповідь «про Оскар» - це певним чином ілюструє тезу, що максималізм – риса, яка сприяє реалізації мрій.

На запитання «Чому саме кафедра кіно- і телемистецтва Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка?» відповіді розділилися таким чином: найбільше відгукнулося на «престижний заклад вищої освіти», а також «приятні та професійні викладачі» - майже по 30%, далі - 25% набрали відповіді, які стосувалися того, що на кафедрі кіно- і телемистецтва виховуються творчі студенти, відповіді «просто і зручно організовано вступні творчі випробування» та «цікаві фахові дисципліни» позначили по 10% абітурієнтів, «якісна інформаційна підтримка вступника на онлайн-платформах кафедри» - 8% та «атмосфера днів відкритих дверей» – 5% .

Щодо очікувань і сподівань абітурієнтів, то найбільше було відзначено «якісні знання з фаху» - майже 90%, «технічне забезпечення навчального процесу» та «широке коло профе-

сійних контактів та знайомств для подальшого працевлаштування» обрали 45 % вступників, дещо менше сподіваються на «підтримку старшокурсників» і пошук «нових друзів» - 10%, але останні дані помітно видозмінюються в процесі навчання студентів.

СТУДЕНТИ:

Найбільше в опитуванні взяло участь студентів 1 курсу – 60%, по 12% - другого та третього курсів, і 16% - четвертого курсу. Серед них: 36% - студенти ОП «Ведучий програм телебачення», 35% - студенти ОП «Звукорежисура», 18% - студенти ОП «Сценарна майстерність та режисура кіно- і телебачення» та 11% - студенти ОП «Кіно- телеоператорство».

Серед *фахових дисциплін**, які на думку студентів є важливими для опанування професії, були названі «Звукорежисура в кіно та на телебаченні», «Комп'ютерні програми», «Монтаж», «Історія кіно», «Основи драматургії та режисури», «Основи режисерської майстерності», «Англійська мова», «Акторська майстерність», «Майстерність ведучого», «Техніка зйомки», «Художня фотографія», «Кінотелесвітлотехніка», «Кольорознавство та експонетрія», «Історія кіно», «Техніка та технології аудіовізуального виробництва», «Теорія і практика монтажу», «Основи кінорежисури та драматургії», «Техніка екранного мовлення», «Стиль та імідж ведучого», «Культура усного мовлення», «Історія зарубіжного/українського кіно», «Акустика та електротехніка - теоретичні основи звукорежисури». Студенти також зазначали, що для усіх спеціальностей кафедри кіно- і телемистецтва «дистанційне навчання є лише допоміжним, хоч як викладачі якісно й повно організують онлайн роботу», бо «конкретні фахові навички можна здобути лише шляхом практики, яка в такому навчальному процесі є недостатньою. Самостійно практикуватися вдома - одна справа; студійна практика з викладачем - зовсім інша. Навчитися звукорежисури, "практикуючись" у домашніх умовах, - неможливо». Поза тим, студенти-звукорежисери погоджуються, що «фахові дисципліни, які викладаються на кафедрі, зокрема, «Звуковий продакшн», «Саунддизайн», «Гармонія та гармонійно-акустичне сольфеджіо», «Музика в кіно» - це цікаві предмети, які потребують більше практичних занять».

Щодо достатності теоретичного матеріалу в межах фахових дисциплін, то понад 70% позначили, що «достатньо», 23% - «недостатньо», решта висловилися, що «недостатньо, годин відведено на вивчення фахових дисциплін». Стосовно практичного сегменту саме у фахових дисциплінах, то майже 55% відзначили, що «недостатньо», решта студентів висловилися, що «так, достатньо», звукорежисери додали, що «потрібно якісну звукорежисерську апаратуру».

На питання «Як ви оцінюєте використання мультимедійних технологій для викладання фахових дисциплін (перегляд та аналіз фільмів і телепрограм, прослуховування та аналіз аудіоматеріалів, демонстрація презентацій)?» відповіді розподілилися таким чином: «достатньо» - 53%, «недостатньо» з 35%, решта - висловили свої міркування так: «використання мультимедійних технологій я вважаю достатнім, проте користі від нього не достатньо, оскільки платформи для комунікації (Zoom, Google Meet тощо) не дають можливостей для якісного відтворення звуку та зображення», «якість інтернет-комунікацій має значення, тому якщо зв'язок добрий, і презентації чи відеофайли відкриваються без проблем, можна вважати, що такий формат може бути», «якщо технічні засоби дозволяють якісно передавати чи приймати відео-, аудіо, то добре, але якщо комп'ютер чи смартфон не відтворюють, то краще викладати такі матеріали на файлообмінниках попередньо».

На запитання «Які дисципліни ви би хотіли бачити у навчальному плані?» найпоширеніші відповіді такі: «Аранжування та основи медіапродюсування», «Основи захисту права власного продукту (твору, ідеї)», «Сценарій, Робота з акторами, Авторське право в мистецтві», «Більше безпосередньої практичної роботи керівника курсу (майстра) з операторами, звукорежисерами», «Пластика ведучого, Робота перед камерою, Українська та іноземна мови, Акторська майстерність», «Сценарна майстерність, Основи фото- і відеозйомки, Майстерність ведучого, Дикторська майстерність».

Щодо того, які дисципліни видаються студентам зайвими, відповіді були такими: «Літературний стиль», «Культура письмового мовлення», «Основи наукових досліджень» на даному етапі, хоча, можливо, згодом знадобиться досвід з цих предметів», «Культура усного мовлення». На питання, які, на вашу думку, мають бути кваліфікаційні роботи? Відповіді розподілилися так: «творчими» - майже 90%, теоретичними чи теоретично-практичними – по 5%.

*фахові дисципліни (назви), які викладалися впродовж різних років на кафедрі, змінювалися, оскільки змінювалися навчальні плани, отже, дисципліни входили окремими складниками до комплексних фахових предметів, утім назви модулів, як правило, залишалися за попередніми назвами предметів.

ВИПУСКНИКИ:

Відповіді на питання дали випускники кафедри кіно- і телемистецтва з 2017 по 2021 роки. Найбільше представників ОП «Ведучий програм телебачення» - 45%, далі по 20% - випускники ОП «Кіно-,телеоператорство» та ОП «Звукорежисура», 15% відповідей за випускниками ОП «Сценарна майстерність та режисура кіно і телебачення».

Більшість із випускників кафедри, які взяли участь в опитуванні, працюють на телебаченні та у професійних продакшн-студіях, дещо менше - в рекламних агенціях та на радіо. Лише поодинокі відповіді були від тих випускників, які працюють у музичній сфері та ведуть кіно- та концертну діяльність.

Випускники зазначають, що такі дисципліни як «Студійний практикум» та «Майстерність ведучого» допомогли їм у професії.

Також звернули увагу на те, що під час працевлаштування випускники кафедри зустрілися з такими труднощами як «нестача фахових практичних навичок», «нестача фахових теоретичних знань», «вміння писати тексти для кіно і телебачення».

Тому випускники кафедри пропонують внести певні зміни до навчального процесу. А саме: «додати більше практичної роботи у студії для звукорежисерів (було би добре, щоб така студія була організована)» та «додати більше предметів журналістського фаху для ведучих програм телебачення». Також випускники кафедри бажають теперішнім студентам «бути творчими і розкутими в своїх мріях» та «більше відвідувати заняття».

РОБОТОДАВЦІ:

Серед найпоширеніших сфер діяльності роботодавців: «освітня діяльність у вищій школі», «радіомовлення», «телебачення», «музичний продюсинг», «мистецтвознавство», «звукорежисура» та «комп'ютерні технології».

У відповідях зазначається, що випускники/ студенти кафедри кіно- і телемистецтва переважно працюють на телебаченні, і, як правило, журналістами чи ведучими окремих рубрик, а також і ведучими телепрограм. Меншою мірою випускників чи студентів кафедри можна бачити на радіостанціях чи авторами своїх власних аудіовізуальних проєктів.

Серед відповідей, які стосувалися основних компетенцій, умінь та навичок, якими має володіти випускник кафедри кіно- і телемистецтва, можна процитувати такі: «Знання своєї професійної діяльності, здатність бути креативним і відповідальним, вміти працювати в команді, вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми», «Бути впевненим у собі, ерудованим, мати знання та навички, здобуті онлайн і в ефірі», «Творча ініціатива, вміння працювати з темою, писати для телебачення», «Майстерність співрозмовника, вміння запитувати і слухати», «Мовна культура та компетентність, володіння кількома мовами, а особливо - українською - природно говорити на камеру», «Бездоганна ефірна українська - приклад для тих, які хочуть вивчити українську мову», «Майстерна робота зі світлом, Портретна зйомка, Панорамування, використання рухомої камери, знання техніки», «Креативність, знання сучасних музичних стилів і жанрів, володіння декількома основними комп.програмами монтажу (Pro Tools, Cubase, Logic, Reaper), орієнтування в форматах, як аудіо, так і відео, володіння базовими навичками накопичення матеріалу, обробки та зведення в DAW, володіння англійською мовою, мати музичний слух, елементарне володіння клавішним музичним інструментом, знати основи акустики, елементарне володіння знаннями акустики приміщень, мати практику вирішень акустичних проблем приміщень, мати вміння дотримуватися балансу інструментів і знати основні принципи акустичного їх упорядкування в партитурі і, головне - вміти читати оркестрові партитури на елементарному рівні, а також добре розбиратися в технічних райдерах, сучасних цифрових системах комунікації та комутації».